

Працевлаштування молоді в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення

Бакал А.А., студент ННІПІ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Мозоль Н.І.*

Молодь є головною рушійною силою сучасного суспільства та водночас – однією з найбільш вразливих категорій економічно-активного населення. Завдяки високому інтелектуальному потенціалу, мобільності та гнучкості молоді люди мають можливість впливати на суспільний прогрес, визначаючи майбутнє суспільства, держави та світового співтовариства. Тому одним з перспективних напрямків залучення молоді в суспільні процеси країни є забезпечення молоді робочими місцями.

Структурні зрушення, що відбуваються на сучасному етапі, у комплексі складних соціально-економічних проблем України, призводять до істотних негативних змін на ринку праці, у тому числі появи значних обсягів безробіття, соціальної незахищеності окремих категорій населення, зокрема молоді. Виходячи на ринок праці, після закінчення навчання молодь стикається з найбільшою проблемою – це реалізація свого трудового потенціалу. З кожним роком вимоги до робітників з боку роботодавців зростають і молодим людям без стажу та досвіду роботи влаштуватись стає все складніше.

Забезпечення задовільного рівня зайнятості молоді на сьогодні виступає одним із пріоритетних завдань розвитку держави. Адже саме молодь є найактивнішою частиною працездатного населення. Лише з урахуванням динаміки рівня її зайнятості можна розробляти соціально-економічні прогнози розвитку країни на довготривалу перспективу. Проблема зайнятості молоді становить інтерес багатьох науковців світу. Проте в Україні вона актуалізується в середньому раз на п'ять років. Це зумовлено необхідністю ухвалення державних програм щодо підтримки та сприяння розвитку цієї категорії населення.

Проблеми молоді на ринку праці обумовлені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки: досить високим освітнім рівнем; низькою адаптованістю та вразливістю щодо навколишнього економічного й соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування (престижу, заробітку), до змісту, характеру і умов праці; високою професійною і територіальною мобільністю, що зумовлена неусталеністю та слабкістю економічних і соціальних зв'язків молоді людини [3, с.36].

Молодь більше піддається і зовнішнім, і внутрішнім впливам щодо ситуації із забезпеченням її зайнятості як продуктивнішої частини населення. Спостерігається така ситуація, що в умовах нестабільності молоді робітничі кадри можуть бути скорочені з підприємств через брак відповідного досвіду (до 10-20%), працівники фінансових установ – через зменшення обсягу операцій та зниження рівня доходу (до 9-12%), менеджери середньої ланки – через оптимізацію організаційних структур суб'єктів господарювання, що пов'язано із уповільненням темпів ділової активності (до 8-10%), працівники держапарату – через проголошення Президентом України скорочення чисельності держапарату, в тому числі по Секретаріату на 20% тощо [1, с.51].

Безробіття призводить до негативних соціальних та економічних

наслідків. Соціальні наслідки безробіття викликають напруження в суспільстві, оскільки незайняті є нестабільною категорією населення. Професійна дискваліфікація молоді у стані тривалого безробіття зменшує їх конкурентоспроможність, що є причиною ускладнень при подальшому працевлаштуванні, зниження якості робочої сили та продуктивності суспільного виробництва. Як наслідок, у безробітній молоді знижується мотивація до суспільно корисної праці.

У процесі пошуку роботи безробітна молодь стикається із певними психологічними труднощами. Їхньою причиною є відсутність в особи внутрішньої готовності до активних дій, невміння змінити попередні установки, мотивація поведінки в нових ринкових умовах [2, с.30].

Невирішені проблеми працевлаштування молоді призводять до зростання безробіття та зниження рівня життя; поширення пасивних (утриманство), нерегламентованих (тіньова зайнятість) і деструктивних (кримінал) моделей поведінки; спонукають до зовнішніх трудових міграцій; спричиняють психологічні зміни (втрату мотивації до праці, зміну структури ціннісних орієнтацій і падіння престижності легальної зайнятості).

Держава поки що неспроможна вирішувати всі проблеми самотужки. Тому всім громадським об'єднанням варто працювати над цими питаннями та проблемами і шукати ефективні форми їх вирішення і лише створивши в Україні сприятливе підприємницьке середовище ми вирішимо багато важливих проблем, у тому числі і для розвитку економічної активності молоді, та реалізації свого трудового потенціалу.

Отже, сформувавши чітке уявлення про стан зайнятості та безробіття на території України, є можливість виявити основні проблеми, що викликають молодіжне безробіття:

- високий рівень безробіття є наслідком світової економічної кризи;
- сьогоднішня молодь досить неактивна, тобто не бажає шукати роботу, але вони могли б приєднатися до робочої сили, якби відчували перспективи поліпшення економічної ситуації або власної зайнятості;
- нездатність молодих спеціалістів та роботодавців знайти спільну мову;
- послаблення державного контролю за працевлаштуванням та розподілом молодих спеціалістів;
- відсутність прогнозування державою потреб економіки у спеціалістах з вищою освітою. Тому на ринку праці виникають диспропорції попиту й пропозиції дипломованих фахівців.

Виходячи з вище сказаного, можна визначити основні напрями щодо зменшення безробіття та підвищення рівня працевлаштування молоді:

- підтримувати ініціативу молоді щодо професійної підготовки та працевлаштування на регіональному рівні та рівні навчальних закладів;
- надавати інформацію щодо перспектив кар'єрного росту молодих працівників;
- проводити кваліфікованими фахівцями центрів зайнятості та працівниками агенцій працевлаштування і кадрових служб підприємств навчально-практичні заходи сприяння працевлаштуванню молоді;
- організовувати стажування молодих фахівців на виробництві;
- зосередити увагу на проведенні маркетингових досліджень ринку праці і попиту, з метою визначення спеціальностей, професійних навиків та рівня кваліфікації, якими повинні володіти випускники та включити їх до

переліку головних завдань учбових закладів;
- напрацьовувати ефективну державну політику щодо працевлаштування молоді.

Таким чином, чинниками успішного працевлаштування молоді в сучасних умовах є отримання знань у сфері регулювання ринку праці, норм законодавства у сфері працевлаштування, знань і навичок написання резюме, основ само маркетингу на ринку праці, знання основ комунікації та самореалізації у виробничому середовищі. З урахуванням запропонованих заходів рівень молодіжного безробіття як в регіоні, так і в цілому в країні може бути знижено.

Список використаних джерел:

1. Богоявленська Ю.В. Адміністративно-правові механізми управління зайнятістю молоді в Україні в умовах фінансової кризи // Економіка та держава. – 2012. - №3. – С.44-54
2. Гаркавенко Н. Напрями вдосконалення політики зайнятості населення у ринкових умовах // Україна: аспекти праці. – 2011. - №6. – С.26-32
3. Державне регулювання економіки: Навч. посіб./ С.М. Чистов, А.Є. Никифоров та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2010. – 440с.

Соціальні і економічні права в зарубіжних країнах

Башикірова Т.М., студент курсу БПмс ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Пустовіт Ж.М.*

Значну питому вагу у системі основних конституційних прав і свобод людини і громадянина займають соціальні права і свободи, які дозволяють громадянам реалізовувати можливу поведінку або діяльність у соціальній сфері. Ця поведінка або діяльність насамперед пов'язана з можливістю людини працювати та відпочивати, захищати свої соціально-економічні права, отримувати соціальний захист, мати право на достатній життєвий рівень, отримувати належну медичну допомогу та користуватися страховою медициною тощо. Реалізація соціальних прав і свобод сприяє формуванню соціальної держави, стабілізує суспільне життя. Водночас соціальні права і свободи, на жаль, залишаються найменш гарантованою групою конституційних прав і свобод.

Соціальні права – це можливості громадянина бути повноцінним суб'єктом суспільних відносин і забезпечення йому необхідних для розвитку та існування умов.

Метою дослідження є ціла низка питань стосовно соціальних прав і свобод, які все ще лишаються не розв'язаними. Серед них – з'ясування системного характеру соціальних прав і свобод, здійснення класифікації їх різновидів, визначення дієвих механізмів забезпечення та реалізації цих прав, здійснення порівняльного аналізу соціальних прав громадян України та інших країн, осмислення проблеми створення реальних передумов для реалізації соціальних прав та свобод в умовах сучасних трансформаційних суспільних реалій.

Метою соціальних прав є: 1) забезпечення можливості заробляти собі на життя працюю, на яку громадянин вільно погоджується і котру обирає; 2) розпорядження суб'єкта власними здібностями до творчої та продуктивної праці; 3) захист власних економічних та соціальних інтересів шляхом страйку; 4) надання можливості для відпочинку; 5) гарантування допомоги державою у